

Verksamhetsberättelse 2012

ALLMÄNT

Jane och Aatos Erkkos stiftelse grundades år 2002 för att stödja högklassig internationell forskning inom medicin, teknik och ekonomi. Stiftelsen har därtill som syfte att främja konst och kultur samt idrottsverksamhet, fysisk fostran och välbefinnande i enlighet med den finska nationens intressen. Stiftelsens syfte i enlighet med stiftelseurkunden är att återspegla värderingarna hos grundarna, och syftet är omfattande för att stiftelsen ska kunna svara på kraven i vår föränderliga värld.

Den ena av stiftelsens grundare och hedersordförande för stiftelsen minister Aatos Erko avled efter en längre tids sjukdom den 5 maj 2012. Minister Erko var styrelseordförande för stiftelsen från att den grundades fram till år 2010, då han drog sig ur stiftelsens aktiva verksamhet. Som ordförande för stiftelsens styrelse skapade minister Erko en stadig grund och starka värderingar för stiftelsens verksamhet. Genom personliga donationer och testamentariskt förordnande gav minister Erko stiftelsen en stark ekonomisk grund med vars hjälp det har varit möjligt att utveckla och utvidga stiftelsens verksamhet.

EGENTLIG VERKSAMHET

Under verksamhetsåret har stiftelsens egentliga verksamhet växt betydligt. Stiftelsen kontaktades fortsättningsvis i allt högre grad och antalet ansökningar så gott som fördubblades jämfört med år 2011 (år 2012 ca 470 st., 2011/262 st.). Att verksamheten ständigt utvecklas har möjliggjort en flerdubbling av antalet beviljade bidrag.

Under verksamhetsåret delade stiftelsen ut 9 024 400 euro i bidrag. Jämfört med föregående år har bidragen fördubblats.

Information om beviljade bidrag i bilaga 1.

Bidragmottagarna har valts i enlighet med målen i stiftelseurkunden och man har fortsättningsvis riktat in bidragsbesluten till större bidragsobjekt. Stiftelsen har riktat sina bidrag till sådan vetenskaplig forskning med vars hjälp finländska forskare ännu bättre kan nå internationella nivåer och positioner. Vid besluten om bidragsobjekt har det omfattande syftet i stiftelsens stiftelseurkund beaktats.

Bidrags- och stipendieansökningar behandlas kontinuerligt av stiftelsen. Beredningen av ansökningar är flexibel och ombudet har personligen träffat bidragsökande eller arbetsgruppsledare för större projekt. Det elektroniska ansökningssystemet för bidrag har intensifierat stiftelsens verksamhet och verkställandet av bidragsbeslut.

Stiftelsen förutsätter rapportering om framsteg och resultat för projekt som beviljats bidrag eller stipendium.

Bidrags- eller stipendiemottagaren ska avge en rapport över resultaten av projektet en gång om året vid långfristigare bidrag och när projektet är klart vid kortfristigare bidrag. En rapport över användningen av medlen ska avges årligen till stiftelsen.

Stiftelsen informerar öppet om sin verksamhet, så att det är möjligt att följa den så nära som möjligt. På stiftelsens webbplats finns all den information som är tillgänglig offentligt, såsom stiftelsens mål i enlighet med stiftelseurkunden, stiftelsens regler, styrelsemedlemmar och medlemmar i finansutskottet och arbetsutskottet samt stiftelsens verksamhetsberättelse och information om resultat och balansräkning. På stiftelsens webbplats finns även information om bidragsbeslut.

När en bidrags- eller stipendieansökan sänds till Jane och Aatos Erkkos stiftelse lämnar den sökande sina uppgifter till stiftelsen och dessa bildar ett register med personuppgifter hos stiftelsen. Information om stiftelsens register över bidrags- och stipendieansökningar och mottagare finns i dataskyddsbeskrivningen på stiftelsens webbplats.

RESULTATRÄKNING OCH PLACERINGSVERKSAMHET

Allmänt

Minister Aatos Erkkko testamenterade sina värdepapper till stiftelsen. Testamentet verkställdes den 3 oktober 2012 då minister Erkkos aktier i Sanoma Abp samt inhemska och utländska aktier och övriga värdepapper övergick i stiftelsens ägo. Dessutom övergick Oy Asipex Ab:s aktiestock i stiftelsens ägo.

Efter verkställandet av testamentet var stiftelsens förmögenhetsstruktur i årsskiftet följande. Marknadsvärdet på de uppdelade placeringstillgångar som ägs direkt av stiftelsen uppgick till 101 miljoner euro, marknadsvärdet på Sanoma Abp-aktierna i stiftelsens ägo (37 483 619 st., 23,02 % av aktierna och rösterna) uppgick till 279 miljoner euro och marknadsvärdet på Asipex-koncernens placeringsportfölj till 357 miljoner euro. Det totala marknadsvärdet uppgick till 737 miljoner euro. 89 % av egendomen utgjordes av aktieplaceringar.

Resultaträkning

Överskottet för den egentliga verksamheten uppgick till 9,2 miljoner euro (2011: 4,6 miljoner euro), varav bidrag utgjorde 9,0 miljoner euro (4,4 miljoner euro). Under perioden uppgick verksamhetsutgifterna till 0,3 miljoner euro (0,3 miljoner euro).

De donationer som erhöles i och med Aatos Erkkos testamentsdonation uppgick till 559,0 miljoner euro. Föregående år donerade minister Erkkko 20 miljoner euro till stiftelsen.

Den bokföringsmässiga avkastningen för stiftelsens placeringar uppgick under verksamhetsåret till 6,6 miljoner euro (utgift – 3,3 miljoner euro). Merparten av intäkterna bestod av återföringar av nedskrivningar tillbaka till anskaffningspriset 3,4 miljoner euro (nedskrivningar – 5,4 miljoner euro) och vinstandelar från fonder 2,5 miljoner euro (2,5 miljoner euro).

Räkenskapsperiodens överskott år 2012 uppgick till 556,5 miljoner euro (överskott 12,1 miljoner euro). Utan den mottagna donationen var räkenskapsperiodens underskott -2,5 miljoner euro (underskott -7,9 miljoner euro). De bidrag som beviljades under år 2011 och år 2012 översteg placeringarnas nettoavkastning.

Placeringsverksamhet

Den totala avkastningen för stiftelsens placeringar år 2012, med beaktande av icke-realiserade marknadsvärdeförändringar, uppgick till 12 % eller 11,3 miljoner euro (2011 –8 % eller –7,3 miljoner euro). Aktieplaceringarna gav en avkastning på 15 % (–11 %) och ränteplaceringarna +5 % (+1 %). Det absoluta resultatet för placeringsverksamheten var utmärkt och avkastningen på aktieplaceringarna översteg jämförelseindex.

I granskningen av avkastningen har aktierna i Sanoma Abp som erhöles som testamentsdonation i slutet av året och Asipex-koncernen inte beaktats.

Vid årsskiftet uppgick marknadsvärdet på stiftelsens tillgångar (inklusive Asipex-koncernen från år 2012) till 737 miljoner euro (88,4 miljoner euro). Av tillgångarna var andelen aktieplaceringar 89 % (67 %) och andelen ränteplaceringar 11 % (33 %).

Aktier i Sanoma Abp

Stiftelsen erhöill genom testamentsdonation 25 680 076 st. aktier i Sanoma Abp.

Dessutom köptes Oy Asipex Ab:s aktier i Sanoma Abp, 11 803 543 st., av stiftelsen och övergick i dess direkta ägo genom en börsaffär den 31 oktober 2012.

Totalt utgör aktierna, 37 483 619 st., 23,02 procent av aktierna och rösterna i Sanoma Abp.

Koncernen Oy Asipex Ab

I och med minister Aatos Erkkos testamente övergick hela Oy Asipex Ab:s aktiestock i Jane och Aatos Erkkos stiftelses ägo. Bolagets hemort är Helsingfors. Bolaget har ett helägt schweiziskt dotterbolag, Asipex AG.

Placeringsverksamheten och riskhanteringen följer den av bolagets styrelse godkända placeringspolicyn.

Marknadsvärdet på den totala avkastningen för Asipex-koncernens portföljplaceringar uppgick år 2012 till +14 % (–9 %). För aktieplaceringarnas del uppgick avkastningen till +18 % (–9 %). Avkastningen på aktiemarknaderna för verksamhetsåret 2012 översteg klart jämförelseindex och var utmärkt.

Koncernens omsättning uppgick till 62,1 miljoner euro (137,6). Merparten av omsättningen härstammade från handel med värdepapper. Affärsvinsten uppgick till 14,0 miljoner euro (affärsförlust –10,4). Koncernens finansieringsavkastning uppgick till 87,0 miljoner euro (12,7) och utgjordes utöver dividendavkastningen i huvudsak av försäljningsvinst från försäljningen av aktierna i Sanoma Abp till Jane och Aatos Erkkos stiftelse, försäljningsvinsten uppgick till 79,9 miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst efter skatt uppgick till 79,6 miljoner euro (förlust –0,2).

I slutet av räkenskapsperioden uppgick koncernens balansräkning till 360,1 miljoner euro (276,8). Koncernens egna kapital uppgick till 340,4 miljoner euro (276,3) och självförsörjningsgraden till 94,5 % (99,8 %). Bokföringsvärdet för aktier och fonder i omsättningstillgångar i slutet av året uppgick till 274,3 miljoner euro (243,0) och marknadsvärdet till 314,5 miljoner euro (268,7). I upplupna kostnader har en avsättning för skatter under räkenskapsperioden bokförts för inkomstskatt, 19,2 miljoner euro.

Koncernens genomsnittliga personal under räkenskapsperioden var fyra personer.

Fru Jane Erkkö har rätt till dividendavkastning på Asipex-koncernens samt Sanoma Abp:s 25 680 076 aktier. Detta saknar väsentlig betydelse för stiftelsens verksamhetsförutsättningar.

Riskhantering

Målsättningen med stiftelsens placeringsverksamhet är att bevara och utöka tillgångarnas reala värde på lång sikt. En målsättning för stiftelsens placeringsverksamhet är även att säkra ett stabilt kassaflöde och tillräcklig likviditet i den egentliga verksamheten. Eftersom placeringshorisonten är lång blir placeringsstrategin aktieinriktad (aktievikten uppgick i slutet av året till 89 %) och allmänt taget skyddas inte placeringsportföljen.

Kursförändringar på kort sikt saknar betydelse för stiftelsen, eftersom man strävar efter real avkastning och kassaflöde på lång sikt.

Enligt placeringsstrategin har placeringarna spritts geografiskt, branschvis, företagsmässigt och valutamässigt. Placeringarna består av likvida värdepapper och fonder som snabbt kan realiseras, dvs. stiftelsens finansiella risk och likviditetsrisk är ytterst liten.

Det finländska och internationella ekonomiska läget avspeglar sig i stiftelsens placeringar. Riskerna i placeringsverksamheten är främst beroende av den allmänna marknadsrisken, dvs. den internationella aktiemarknadens och utdelningarnas långsiktiga utveckling.

Förvaltningen av penningtillgångarna och placeringsverksamheten har skötts i enlighet med den av styrelsen godkända placeringspolicyn, och ärendena i anslutning till placeringsverksamheten har behandlats av stiftelsens finansutskott.

FÖRVALTNING

Styrelse

Styrelseordförande är Nils Ittonen. Hans mandatperiod sträcker sig till nästa årsmöte. Jane Erkkö fortsätter som vice styrelseordförande.

Till medlemmar i styrelsen omvaldes styrelsemedlemmarna Jaakko Rauramo, Sakari Alhopuro och Heli Rahka. Styrelsemedlemmarnas mandatperiod sträcker sig till nästa årsmöte. Styrelsen sammanträdde fem gånger under verksamhetsåret.

Finansutskottet

Vid årsmötet den 28 mars 2012 utsåg stiftelsens styrelse Nils Ittonen till ordförande och Marja Leskinen och Karl Tujulin till medlemmar i finansutskottet.

Finansutskottet följer kontinuerligt finansmarknadernas utveckling och den allmänna ekonomiska utvecklingen och verkar inom ramen för placeringsstrategin som stadfästs av styrelsen. Finansutskottet sammanträdde fyra gånger under verksamhetsåret.

Arbetsutskottet

Vid årsmötet den 28 mars 2012 utsåg stiftelsens styrelse Nils Ittonen till ordförande och Jane Erkko och Marja Leskinen till medlemmar i arbetsutskottet.

Arbetsutskottet bereder ärenden för beslut i styrelsen. Arbetsutskottet sammanträdde fyra gånger under verksamhetsåret.

Tjänstemän

Marja Leskinen är stiftelsens ombudsman och tjänsteman på deltid är Dita Eklund.

REVISION

Vid sitt årsmöte den 28 mars 2012 utsåg stiftelsen styrelse ekonomie magister, CGR Johanna Perälä och ekonomie magister, CGR Samuli Perälä för att granska stiftelsens räkenskaper samt till revisorssuppleanter ekonomie magister, CGR Sari Airola och ekonomie magister, CGR Henrik Sormunen.

VERKSAMHET UNDER DET INNEVARANDE ÅRET

Då stiftelsens tillgångar ökar utökas antalet bidrag som årligen beviljas fortsättningsvis kontrollerat. Bidragsmottagare väljs i enlighet med målen i stiftelseurkunden och man riktar fortsättningsvis in bidragsbesluten på större biståndsobjekt. Stiftelsen fortsätter på sin fastställda linje och söker objekt som stöder högklassig internationell vetenskaplig forskning.

Under verksamhetsåret utreds, bereds och fattas beslut om bidrag till projekt som är förenliga med stiftelsens syfte. Dessutom följer man upp och övervakar förverkligandet av beviljade bidrag. Beredningen av övergången till ett helt elektroniskt arkiv inleds.

Det ekonomiska läget och dess konsekvenser för avkastningen på placeringstillgångarna beaktas när bidragsbesluten fattas.